

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԾՈՒՄ • ՓՈՐՁ • ՀԱՄԱԿՈՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ
ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ

ՌԵԿՏՐԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՎՈՐ ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՏԱՐ

Ա.Վ. ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

« 15 » 03 2024թ.

ԱՄՊԻՐԱՆՏՈՒՐԱՅԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

/2024-2025 ուս. տարվա/

Հ Ա Ր Ց Ա Շ Ա Ր

Ը.00.01 - «ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄՏՔԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ» («Տնտեսագիտության տեսություն») ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ

1. Մարդու մոդելները տնտեսագիտության տեսության մեջ: Մարդը և տնտեսությունը:
2. Տնտեսագիտական մտածելակերպը և դրա հիմնական սկզբունքները:
3. Սեփականությունը որպես տնտեսական կատեգորիա: Սեփականության իրավունքի տնտեսագիտական տեսությունը, սեփականության իրավունքի փունջը:
4. Սեփականության սպեցիֆիկացիան: Քուուզի թեորեմը:
5. Արտադրական հնարավորությունների կորը և դրա տեղաշարժի վրա ազդող գործոնները:
6. Ընտրության կոորդինացիան տարբեր տնտեսական համակարգերում: գործարքային ծախսերը և դրանց տեսակները:
7. Պահանջարկի տնտեսական օրենքը: Պահանջարկի կորը և պահանջարկի գին հասկացությունը: Պահանջարկի ոչ գնային գործոնները:
8. Առաջարկի տնտեսական օրենքը: Առաջարկի կորը և առաջարկի գին հասկացությունը: Առաջարկի փոփոխության վրա ազդող գործոնները:
9. Պահանջարկի և առաջարկի տնտեսական օրենքը: Հավասարակշռության գին:
10. Պահանջարկի առաձգականությունը ըստ գնի և ըստ եկամտի:
11. Առաջարկի առաձգականությունը: Դրա վրա ազդող գործոնները:

ՄԱՍՆԱԳԻՏՍԵՈՒՄ • ՓՈՐՁ • ՀԱՆՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ
ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԼՍԱՐՆ

12. Սահմանային օգտակարությունը և սպառողական վարքագիծը: Անտարբերության կորը և դրա տնտեսագիտական բովանդակությունը:
13. Բյուջետային սահմանափակումը և սպառողական վարքագիծը: Սպառողի հավասարակշռությունը:
14. Արտադրական ֆունկցիան: Մասշտաբի աճող, նվազող և հաստատուն էֆեկտները:
15. Իզոքվանտներ, իզոքոստներ, ծախսերի մինիմալացման և շահույթի մաքսիմալացման կանոնը:
16. Կապիտալի առաջարկի և պահանջարկի հարաբերակցությունը փոխատվական կապիտալի շուկայում: Տոկոսը որպես գործոնային եկամուտ և նրա վրա ազդող գործոնները: Տոկոսի քեյնսյան տեսությունը: Տոկոսի անվանական և իրական մակարդակը:
17. Արժեթղթերի շուկայի ֆունկցիաները և կառուցվածքը:
18. Ֆոնդային բորսան և նրա ֆունկցիաները: Բորսայական և արտաբորսայական շուկա: Արժեթղթերի փոխարժեքը և դրա վրա ազդող գործոնները:
19. Աշխատավարձի էությունը: Աշխատավարձը որպես գործոնային եկամուտ: Աշխատավարձի մակարդակի հիմնախնդիրը: Անվանական և իրական աշխատավարձ: Նվազագույն աշխատավարձ:
20. Հողի շուկան: Հողի նկատմամբ պահանջարկը և առաջարկը: Ռենտայի տնտեսագիտական բովանդակությունը: Ռենտան որպես գործոնային եկամուտ: Քվազիռենտա: Հողի գինը:
21. Ծախսերի տնտեսագիտական բովանդակությունը: Այլընտրանքային ծախսեր: Հաստատուն ծախսեր, փոփոխուն ծախսեր: Ծախսերի դասակարգումը:
22. Սահմանային ծախսերի նվազող հատույցի օրենքը: Համախառն հասույթ: Սահմանային հասույթ և դրա գրաֆիկը:
23. Շահույթի տնտեսագիտական բովանդակությունը: Շահույթը որպես գործոնային եկամուտ: Հաշվապահական, նորմալ և տնտեսական շահույթ:
24. Մրցակցության էությունը և ֆունկցիաները: Շուկայական մրցակցության մոդելները: Կատարյալ մրցակցություն: Կատարյալ մրցակցության բնորոշ գծերը:
MC=MR=AC=P:

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱՑՈՒՄ • ՓՈՐՁ • ՀԱՆՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ
ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԼԱՐԱՆ

25. Ոչ կատարյալ մրցակցություն: Մոնոպոլիայի էությունը և գնագոյացման մեխանիզմը: $MR=MC<AC<P$:
26. Օլիգոպոլիա: Օլիգոպոլիայի մրցակցության մոդելները/բեկված կոր, գաղտնի համաձայնություն, գնային լիդերություն, ծախս + / :
27. Մոնոպոլիստական մրցակցությունը և նրա բնորոշ գծերը:
28. Բնական մոնոպոլիայի էությունը, առանձնահատկությունները և գնագոյացման մեխանիզմը:
29. Հակամենաշնորհային քաղաքականություն:
30. Եկամուտների բաշխման հիմնախնդիրը: Եկամուտների բաշխման սկզբունքները: Լորենցի կորը և Ջինիի գործակիցը:
31. Բնակչության եկամուտների ձևավորման աղբյուրները և կառուցվածքը: Եկամուտների անհավասարությունը և սոցիալական արդարությունը: Բնակչության կենսամակարդակը և այն բնութագրող ցուցանիշները:
32. Հասարակական բարեկեցությունը և արդյունավետությունը: Պարետոյի օպտիմալացման սկզբունքը:
33. Ամբողջական պահանջարկի կորը և նրա վրա ազդող ոչ գնային գործոնները: Տոկոսադրույքի էֆեկտը, հարստության էֆեկտը, ներմուծման էֆեկտը:
34. Ամբողջական առաջարկը և նրա կորը: Այդ կորի քեյնսյան, միջանկյալ և դասական հատվածները ու դրանց բնութագրերը:
35. Ամբողջական պահանջարկի և առաջարկի տեղաշարժերը: Արգելանիվի էֆեկտը:
36. Համախառն ներքին արդյունք: Դրա հաշվարկման եղանակները: Անվանական և իրական ՀՆԱ: Փոխկապակցված մակրոտնտեսական ցուցանիշների համակարգը:
37. Պետական բյուջեի տնտեսագիտական բովանդակությունը: Բյուջեի ծախսերի և եկամուտների ուղղությունները:
38. Հարկաբյուջետային քաղաքականությունը և նրա ուղղությունները: Լաֆֆերի կորը:
39. Բյուջեի դեֆիցիտը և պետական պարտքը: Ներքին և արտաքին պարտք:
40. Սպառման և խնայողության բովանդակությունը: Դրանց փոխկապվածությունը: Սպառման և խնայողության հակումները և դրանց գրաֆիկները: Դրանց վրա ազդող գործոնները:

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱՑՈՒՄ • ՓՈՐՁ • ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ
ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԼՍԱՐՆ

41. Խնայողություն և ներդրում: Դրանց փոխկապվածությունը: Դրանց հավասարակշռության դասական և քեյնսյան մոտեցումները:
42. Սուլտիպլիկատորի և աքսելերատորի տնտեսագիտական բովանդակությունը: Սուլտիպլիկատորի և աքսելերատորի գործակիցները:
43. Փողի շուկայի հավասարակշռության նոր դասական և քեյնսյան մոտեցումները /IS-LM մոդելը/: Դրամավարկային և հարկարյուջետային քաղաքականության վերլուծությունը IS-LM մոդելի միջոցով:
44. Բանկի էությունը և ֆունկցիաները: Բանկերի տեսակները: Կենտրոնական բանկը և նրա հիմնական ֆունկցիաները:
45. Փողային ագրեգատներ M1, M2, M3: Փողի պահանջարկի և առաջարկի հավասարակշռությունը և դրա դասական, քեյնսյան և մոնետարիստական մոտեցումները:
46. Դրամավարկային քաղաքականության էությունը և հիմնական ուղղությունները:
47. Տնտեսական աճի Հարրոդ-Դոմարի և Սոլոուի մոդելները: Տնտեսական աճի նորդասական տեսությունները և մոդելները:
48. Տնտեսական աճի հավասարակշռությունը: Դասական և քեյնսյան մեկնաբանությունները: AD-AS մակրոտնտեսական հավասարակշռության մոդելը:
49. Տնտեսական ցիկլը և նրա փուլերը: Տնտեսական պարբերաշրջանների տեսությունները: Հակացիկլային քաղաքականության ուղղությունները:
50. Ինֆլյացիայի տնտեսական բովանդակությունը, պատճառները և տեսակները: Ինֆլյացիայի հետևանքները: Հակաինֆլյացիոն քաղաքականություն:
51. Գործազրկության էությունը և պատճառները: Ֆիլիպսի կորի տնտեսագիտական բովանդակությունը:
52. Գործազրկության ձևերը: Գործազրկության բնական մակարդակ: Օուրենի օրենքը:
53. Տնտեսության պետական կարգավորման անհրաժեշտությունը: Շուկայի ձախողումները:
54. Տնտեսության պետական կարգավորման հնարավորությունները, սահմանները և ուղղությունները:

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԾՈՒՄ • ՓՈՐՁ • ՀՆԱՐԱՎՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ
ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԼՍԱՐՆ

55. Վարքագծային տնտեսագիտության մեթոդաբանությունը և հիմնական հայեցակարգերը:
56. Մարդու տնտեսական վարքագծի մոդելների էվոլյուցիան:
57. Հ. Սայմոնի սահմանափակ ռացիոնալության տեսությունը:
58. Ռացիոնալության տեսակների տարբեր դասակարգումները և չափանիշները:
59. Քեյնսյան տեսության վարքագծային տեսանկյունները:
60. Սոցիալական ոլորտի տնտեսագիտությունը և դրա առարկայի առանձնահատկությունները:
61. Սոցիալական ոլորտի տնտեսագիտության սկզբունքները:
62. Արդյունավետության չափանիշները սոցիալական ոլորտում:
63. Շուկայի ձախողումները սոցիալական ոլորտի հիմնական ճյուղերում՝ առողջապահություն, կրթություն, բնակարանային ապահովություն և այլն:
64. Պետական քաղաքականության նպատակները և միջոցները սոցիալական ոլորտի հիմնական ճյուղերում՝ առողջապահություն, կրթություն, բնակարանային ապահովություն և այլն:
65. Զարգացման տնտեսագիտության մեթոդաբանական մոտեցումները:
66. Տնտեսական զարգացման հայեցակարգային ընկալումների էվոլյուցիան:
67. Զարգացող երկրների ընդհանուր բնորոշ գծերը:
68. Զարգացող երկրների առանձնահատուկ տարբերությունները:
69. Տնտեսական զարգացման վերաբերյալ հիմնական տեսությունները:
70. Նեյրոտնտեսագիտությունը՝ որպես տնտեսագիտական ուղղություն, նրա նպատակները և ուսումնասիրության մեթոդները:
71. Հավասարակշռության տեսության պարադոքսները:
72. Հասարակական ընտրության պարադոքսները:
73. Դրամական աշխատավարձի և գնի քեյնսյան տեսությունը:
74. Ժամանակակից ինստիտուցիոնալիզմը եւ մեյնսթրիմը:
75. Տրանսակցիոն ծախքերի գոյության վերաբերյալ տարբեր մոտեցումները.
76. Ֆիրմայի ինստիտուցիոնալ տեսությունը. Ֆիրմայի ակտիվների յուրահատկությունը (սպեցիֆիկությունը). Ֆիրմայի չափերի հիմնախնդիրը:

77. Հավասարակշիռ եւ անհավասարակշիռ գործընթացների դիտարկումը էվոլյուցիոն տեսության շրջանակներում. շահույթի հիմնախնդիրը:
78. Տնտեսական փոփոխությունների էվոլյուցիոն տեսությունը. Ռ.Նելսոն և Ս.Ուինթեր:
79. Էվոլյուցիոն տեսությունը եւ մակրոտնտեսական քաղաքականությունը:
80. Ինֆլյացիայի հիմնախնդիրը էվոլյուցիոն տեսության շրջանակներում:
81. Էվոլյուցիոն մակրոգեներացիաները եվ ՀՆԱ դինամիկան:
82. Մարդկային կապիտալի տեսության հիմնադրույթները:
83. Մարդկային կապիտալի վերարտադրության փուկերը:
84. Սոցիալական կապիտալի տեսությունը:
85. Սոցիալական կապիտալի և տնտեսական աճի փոխազդեցության առանձնահատկությունները:

Գրականության ցանկ

1. Գ.Ե. Կիրակոսյան, Մ.Ն. Թավադյան, Ս.Ա. Գրիգորյան «Տնտեսագիտական ուսմունքների պատմություն», Երևան, 2004թ.:
2. Գ.Ե. Կիրակոսյանի խմբագրությամբ «Տնտեսագիտության տեսություն», ուսումնական ձեռնարկ, Երևան, 2009թ.:
3. Հ.Ի. Աղաջանյան «Տնտեսագիտության տեսություն» մաս 1, Երևան 2009 թ.:
4. Հ.Ի. Աղաջանյան «Տնտեսագիտության տեսություն» մաս 2, Երևան 2015թ.:
5. Հ. Սարգսյան, Հ. Սարգսյան «Տնտեսագիտության տեսություն» Երևան, ԵՊՀ հրատ., 2017թ.:
6. Զ.Դ. Գոռթնի, Ռ. Ստրոուպ, «Տնտեսագիտություն», Երևան 1999թ.:
7. Զ.Դ. Սաքս, Բ. Լարբեյն «Մակրոտնտեսագիտությունը գլոբալ տնտեսությունում», 2002 թ.:
8. Վ.Ս. Օրդուխանյան, Փողի շուկան: Բանկային համակարգը և դրամավարկային քաղաքականությունը, 2004թ.:
9. Ֆ.Ն. Մայիլյան, Մարդկային կապիտալի տեսություն, ուսումնական ձեռնարկ, Երևան, 2021թ.:
10. Ֆ.Ն.Մայիլյան, Մարդկային կապիտալի իրացման հիմնախնդիրները ՀՀ-ում, Երևան, 2018թ.:

11. Блаут М. Харрод, Рой Ф. // 100 великих экономистов после Кейнса— СПб.: Экономикус, 2009. — С. 341-344. — 384 с.
12. Гэлбрейт, Дж. К. Экономические теории и цели общества = Economics and the Public Purpose (1973) / Под общ. ред. и с предисл. Н. Н. Иноземцева, А. Г. Милейковского. — М.: Прогресс, 1976. — 408 с.
13. Долан Э.Дж., Кэмпбелл К.Д., Кэмпбелл Р.Дж. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика. М.-Л. Профико 1993г. 448с.
14. Кейнс Дж., Общая теория занятости, процента и денег, Изд-во Эксмо, 2011г., 1355 с.
15. Коуз Р. Фирма, рынок и право: сб. статей / пер. с англ. Б. Пинскера; науч. ред. Р. Капелюшников. — М.: Новое издательство, 2007. — 224 с.
16. Макконнелл, К. Р. Экономикс: принципы, проблемы и политика: Учебник / Макконнелл К.Р., Брю С.Л., Флинн Ш.М., - 19-е изд., англ. - Москва :НИЦ ИНФРА-М, 2017. - 1028 с.
17. Макроэкономика: учебник для академического бакалавриата / С. Ф. Серегина [и др.]; под ред. С. Ф. Серegiной.— 3-е изд., перераб. и доп. — М.: Издательство Юрайт, 2019г.
18. Макроэкономика: учебник для бакалавров /А.В. Аносова, И.А. Ким, С.Ф. Серегина и др.; под ред. С.Ф. Серegiной. – М.: Издательство Юрайт, 201
19. Маршалл А., Принципы политической экономии, Директ-Медиа 2013г. 2127 с.
20. Менгер К. Избранные работы. — М.: Издательский дом "Территория будущего", 2005. — 496 с.
21. Мизес Л. Человеческая деятельность: Трактат по экономической теории / 2-е испр. изд. — Челябинск: Социум, 2005. — 878 с.
22. Мэнкью Н., М. Тейлор, Экономикс, 2-е изд., изд. дом Питер, 2013г.
23. Норт Д. К. Институты, институциональные изменения и функционирование экономики = Institutions, Institutional Change and Economic Performance (1990) — М.: Фонд экономической книги «Начала», 1997. — 180 с.
24. Ричард Р. Нельсон, Сидней Дж. Уинтер, Эволюционная теория экономических изменений, Дело 2002г.
25. Самуэльсон П., Экономика, В 2-х томах, Т.1, Т.2, - М. : НПО "Алгон" : ВНИИСИ "Машиностроение". ISBN 5-201-09971-8, 1994. - 740 с.
26. Смит А., Исследование о природе и причинах богатства народов, М., 1962г.
27. Фишер С., Дорнбуш Р., Шмалензи Р., Экономика, Дело 2001г.

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱՅՈՒՄ • ՓՈՐՁ • ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ
ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

28. Фридмен М. Взаимосвязь между экономической и политической свободами. Могучая рука рынка. Свобода, равенство и эгалитаризм - Москва: Директ-Медиа, 2010г.
29. Фридмен М. Капитализм и свобода - Москва: Директ-Медиа, 2010г.

Հաստատվել է տնտեսագիտության տեսության ամբիոնի 2024թ. մարտի 13-ի № 6 նիստում

Տնտեսագիտության տեսության

ամբիոնի վարիչի ժ/պ

Մ.Ն. Թավադյան

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱՅՈՒՄ • ՓՈՐՁ • ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ